

Muntset 2014

JANJAAP LUIJT Met de Sinterklaas en de Kerst in het vooruitzicht stuurde de Koninklijke Nederlandse Munt mij eind oktober een e-mail waarin ze melding maakte van de uitgifte van de themamuntset 2006. Elk jaar weet de Munt aan dit vouwblad ter grootte van een briefkaart met daarin de complete muntreeks een historisch thema mee te geven. Voor 2006 is dat '200 jaar munten in het Koninkrijk Holland'. Het geplastificeerd karton met muntjes toont dit jaar historische munten van koning Lodewijk Napoleon en de monarchen uit het huis van Oranje-Nassau. Met het nieuwe canon van de geschiedenis in het achterhoofd, kon ik het niet laten op de e-mail van de Munt te reageren. Met het nodige cynisme schreef ik: 'Bij mijn weten is het Koninkrijk Holland opgeheven in

1810, dus komt het thema van de muntset mij vreemd over. Voorts ontgaat mij wat Willem I, II, III, Wilhelmina, Juliana en Beatrix met dat koninkrijk te maken hebben. Het kan zijn dan ik iets over het hoofd heb gezien, maar ik weet niet beter dan dat zij vorst waren over het Koninkrijk der Nederlanden. Wellicht een aardig onderwerp voor de muntset in 2014 met het thema: 200 jaar Munten in het Koninkrijk der Nederlanden...' Nog diezelfde dag antwoordde de afdeling klantenservice: 'Hartelijk dank voor uw e-mail. We zullen uw suggestie doorgeven aan de afdeling die zich bezighoudt met de productie van deze sets'. Daarmee heeft *De Beeldenaar* de primeur u nu al te kunnen vertellen wat over acht jaar het thema van de muntset zal zijn... ■

Bij de voorplaat

1590. HET TURFSCHIP VAN BREDA.

Beloningspenning van de Staten Generaal door G. van Bijlaer.

Vz. Uit een met turf geladen schip komen soldaten tevoorschijn.

Omschrift: parati.vincere.avt.mori.4.martii.[*]. invicti.animi.pr.[*].

Kz. Generaliteitswapen met zes pijlen en het gekroonde wapen van prins Maurits met het opschrift: breda.a.servitvte /hispana.vindicata / dvctv.principis / mavritii.a.nass: /.ao.ci[O].i[O].xc

v.L.I.409; JMP 1953.23; Res. Staten-Generaal 1590-1592, Japikse ed., blz.21; Navorscher 1863 blz. 170; goud; 24.98 gram, 40 mm.

De list van het turfschip van Breda behoort tot de bekendste voorvallen uit de Tachtigjarige Oorlog. Sinds 1581 was Breda bezet door troepen van Filips II. De schipper Adriaen van Bergen uit Leur benaderde stadhouder Maurits in februari 1590 met een voorstel om de stad in te nemen. Van Bergen leverde regelmatig turf aan het kasteel van Breda en zijn schip

werd niet meer onderzocht. Hij zou daarom makkelijk een compagnie soldaten kunnen binnensmokkelen.

Maurits ging op het voorstel in en regelde de uitvoering ervan met Johan van Oldenbarnevelt, raadspensionaris van Holland. Charles de Héraugière kreeg het bevel over de opdracht.

De schipper durfde de onderneming niet meer aan en liet verstek gaan, maar twee neven van hem namen de taak over. Vanwege een fikse tegenwind kwam het schip nauwelijks vooruit en zaten de soldaten twee dagen lang te verkleumen in het ruim. Op zaterdagmiddag 3 maart liep het schip de slotgracht van Breda binnen. Omstreeks middernacht verlieten de mannen het ruim. Het talrijke het Bredase garnizoen werden overrompeld door de aanval. Sommigen vluchtten, anderen werden gevangengenomen. Een dag later trok Maurits de stad binnen, samen met Filips van Hohenlohe-Langenburg (1550-1606), luitenant-generaal van Holland. Hierop gaven de verdedigers zich over. Een Spaanse poging tot herovering mislukte doordat Oldenbarnevelt de stad snel liet bevoorraden. Aangeboden door Munthandel Verschoor.